

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ № 24/17.09.2024 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 17.09.2024 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Александър Кашъмов
Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Диляна Илиева
Даниела Тренчева
Ирина Недева
Илия Вълков

изслуша доклад по обединени жалби с вх. № 11-013/2024 г. и вх. № 11-024/2024 г. на Г. К. срещу bTV за предаване и публикация със заглавие *Земеделски производители: Искаме среща с хората в парламента* от 31.01.2024 г. И отново срещу bTV за предаване и публикация със заглавие *В. П.: Европа е най-бавно развиващият се континент в света*, интервю на Цв. Р. с В. П. в предаването „Лице в лице“ от 06.02.2024 г. В жалбите се твърди, че е осъществено нарушение на Етичния кодекс на българските медии от страна на посочената медия.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Жалба с вх. № 11-004/2024 г. и жалба с вх. № 11-024/2024 г. се отнасят до твърдяно нарушение на Етичния кодекс на българските медии, осъществено в програмата bTV.
2. Жалбите са подадени в допустимия от правилника срок.
3. КЖЕ обсъди допустимостта на жалбите и ги прие за допустими.
4. Постъпили са становища от bTV.

II. ЖАЛБИ

Според жалбите и в двете интервюта има неверни факти за общата селско стопанска политика на ЕС и заблуждаващи твърдения за: целите и механизмите на общата селскостопанска политика на ЕС; целесъобразността на приоритетното подпомагане на малките и следни стопанства в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на България - 2023- 2027 г.; подпомагането на млечното говедовъдство у нас и в Румъния; условията на подпомагането по Временната рамка за държавни помощи заради войната в Украйна и размерът на подпомагането у нас и в други страни.

В подробни приложения, съпътстващи двете жалби, жалбоподателят разглежда изречение по изречение твърденията на интервюираните, като привежда факти и аргументи, оспорващи казаното от гостите, в подробни доклади.

Само по едно от твърденията предизвикали първата жалба е приведена хронология на дефинициите за общата селскостопанска политика от 1962 г. насам. В табличен вид са приведени целите на ОСП според съответния Регламент. В приложение с характера на реферат са приведени примери от Стратегическия план на Румъния, а в табличен и графичен вид са приведени финансови и статистически данни, заедно със съответните официални източници.

Искане към Комисията за журналистическа етика: Да постанови нарушение на Етичния кодекс на българските медии, медията да публикува/разпространи поправка.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ

В жалбата са копирани следните разпоредби от Етичния кодекс.

1. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДОСТОВЕРНА ИНФОРМАЦИЯ НА ОБЩЕСТВОТО, 1.1 Точност, 1.1.4 Ясно ще разграничаваме фактите от коментарите и предположенията.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

Получени са две становища съответно по всяка от жалбите. ВТV подробно отговаря на жалбите с аргумента, че темата за селскостопанската политика е дискутирана в предаването в рамките на 2 (две) седмици през месец януари 2024 г. и през месец февруари, като са представени различните гледни точки на участниците в този конфликт – представители на разделените земеделски фракции, на министъра на земеделието, както и на представители на парламентарно представени политически партии. Медията отбелязва, че целта на предаването е излагане на тези и мнения и различни гледни точки по дадена тема от политическия и обществен живот, като *„коментарът и предположенията са напълно разграничени от проверяването на информацията, което в една форма като интервюто може да бъде проверено единствено под формата на въпроси към интервюираните, включително провокативни, каквито в конкретния случай водещата е задавала“*.

V. ФАКТИ

В предаването водещата Цв. Р. внимателно представя участниците в интервютата като ясно посочва техните роли и позиции, както и икономическите и политическите интереси, които те представляват. В хода на интервютата журналиста дава възможност на интервюираните да разгърнат своята теза, като изрично уточнява, че това са техни позиции. Упоменатите пасажии от интервютата, в които жалбоподателя смята, че има нарушаване на Етичния кодекс, са прекъсвани от водещата, която задава провокативни въпроси, добавя в контекста анкети с граждани по темата и уточнения по характера на твърденията, които се свързват със специфичната роля на интервюираните.

В предаванията се представят и гледни точки различни от тези на интервюираните лица (в предаването, включващо интервю на живо с В. П. се добавя позиция на бившия земеделски министър В. В., в качеството му на председател на Асоциация на земеделските

производители). По този начин се изясняват специфични действия като протести, искания на оставки или политически действия, които могат да бъдат предприети от заинтересованите страни.

VI. МОТИВИ

КЖЕ разгледа жалбата, запозна се и с публикацията на посочения сайт и със двете становища на ответната страна bTV. Научният характер на двете приложения към жалбите, възлизащи общо на 17 страници е полезен и съответства на принципите за проверка на фактите. Както и друг път КЖЕ е имала възможност да изрази мнение, в „живо“ предаване с участие на гости, предназначено за широка аудитория, е трудно да бъде гарантиран напълно научен подход от страна на журналиста. Живото интервю не предполага представяне в табличен вид на научни факти или задаване единствено на специфични въпроси за съответния отрасъл, или прекъсване на изложението с цел изясняване на източниците на данни.

Ролята на журналиста е, като запазва критична дистанция, да дава възможност на аудиторията да изгради собствено мнение, а не да прави научна рецензия на аргументите на поканените представители на различните интереси в обществото ни.

В този смисъл един академично подготвен журналист по темите селскостопанска политика и държавни помощи в земеделието би могъл да реализира в ефир специфичен за отрасъла професионален спор. Спецификата на конкретното предаване е друга – то е за широка аудитория и намесата на водещата в случая е уместна, тя помага да се открие и интересът на съответната интервюирана страна. Накратко, един водещ на предаване и модератор не се очаква да бъде и не може да има роля на научен рецензент.

На основата на събраната информация и направения анализ, във връзка с чл. 17, ал. 1 от Правилника за дейността ѝ, Комисията за журналистическа етика прие следното

РЕШЕНИЕ:

КЖЕ намира жалби с вх. № 11-013/2024 г. и № 11-004 /2024 г. за **неоснователни**.

Съгласно Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика решението да се изпрати на заинтересованите страни в 7-дневен срок от приемането му.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

*Изпълнителен директор на
Фондация НСЖЕ :*

Ева Петрова